

תוכנה של שבת חזון והכנה לבין הזמנים

אנו עומדים עם דמדומי חמה של שבת חזון. נתבונן מה תוכנה של שבת זו.

בגמ' כי שכשעושים רצונו של מקום, הכרובים פניהם איש אל אחיו, וכשאין עושים רצונו של מקום, פניהם לבית.

ומאידך כי שכשנכנסו גויים לביהמ"ק מצאו כרובים מעורים זה בזה, ולכאוי הרי אין לך שעה שאין עושים רצונו של מקום כאותה שעה ואיך יתכן שהיו פניהם איש אל אחיו.

וביאר בזה ר' צדוק הכהן עפ"י משאחז"ל חייב אדם לפקוד את אשתו קודם שיצא לדרך, ולכן אעפ"י שלא היתה השעה ראויה לפניהם איש אל אחיו, אך כיון שעמדו לפני פרידה, שלח להם הקב"ה גילוי חיבה.

וכע"ז בי מרן הגר"ח שמואלביץ, עפ"י מש"כ בשהש"ר (פ"א סל"א) מעשה באשה אחת ששהתה עם בעלה עשר שנים ולא ילדה, אתון גבי רשב"י בעיין למשתבקא דין מדין, א"ל חייכון כשם שנודוגתם זל"י במאכל ומשתה כך אין אתם מתפרשים אלא מתוך מאכל ומשתה. הלכו בדרכיו ועשו לעצמן יו"ט ועשו סעודה גדולה ושכרתו יותר מדאי, כיון שנתישבה דעתו עליו א"ל בתי ראי כל חפץ טוב שיש לי בבית וטלי אותו ולכי לבית אביך, מה עשתה היא, לאחר שישן רמזה לעבדיה ולשפחותיה וא"ל שאוהו במטה וקחו אותו והוליכוהו לבית אבא, בחצי הלילה נער משנתיה כיון דפג חמריה א"ל בתי היכן אני נתון, א"ל בבית אבא, א"ל מה לי לבית אביך, א"ל ולא כך אמרת לי בערב כל חפץ טוב שיש בביתי טלי אותו ולכי לבית אביך, אין חפץ טוב לי בעולם יותר ממך, הלכו להם אצל רשב"י ועמד והתפלל עליהם ונפקדו.

ואמר מרן הגר"ח שמואלביץ זצוק"ל דמכאן רואים, דאף כשצריכים להפרד, יפרדו מתוך שמחה ועם כל החיבה ורעות, ועי"ז ניתן לזכות לדברים למעלה מן הטבע. שאף שבתחילה לא היו ראויים להוליד, ואף לא הועיל ע"ז ברכה, מ"מ נשתנה המצב.

וזה שבת חזון, מעלה על שלחנו אפי' כשלמה בשעתו, להפרד מתוך שמחה, ידוע שאצל הרבי מאפטא היתה זו שבת מיוחדת ונשגבה ביותר, שבת געגועים, שבת שלפני פרידה.

אנו עוד יכולים לזכות ולא תהי' פרידה, אך באם לא נזכה ח"ו, הרי שאנו נמצאים כעת בדמדומי חמה של שבת שלפני פרידה, שבת געגועים, וכעת עלינו לצעוק לקב"ה "אין לנו חפץ טוב בעולם יותר ממך", ואם אכן כל עם ישראל יצעקו את הצעקה הזו, נזכה להושע בבנין ביהמ"ק.

והנה אחז"ל (איכה רבא פ"א ס"א) שלשה נתבאו בלשון איכה, משה ישעיה וירמיה, משה אמר איכה אשא לבדי, ישעיה אמר איכה היתה לזונה, ירמיה אמר איכה ישבה בדד. היום קראנו איכה אשא לבדי, וניגן זאת הבעל קורא בניגון איכה, והדבר פלא, בשלמא איכה היתה לזונה ואיכה ישבה בדד מובן הקשר, אבל איכה אשא לבדי לא מובן מה שייך לחורבן.

וביאר בזה מו"ר המשגיח מרן הגר"מ חדש זצ"ל, דהנה כי רש"י על הפסוק ותענו וגוי טוב הדבר וגוי, החלטתם את הדבר להנאתכם, ה"ל כשם להשיב רבינו משה ממי נאה ללמוד ממך או מתלמידך, לא ממך שנצטערת עליה, וכי, ואם הייתי מתעצל אתם אומרים עשה מהרה.

ויש להבין, דהנה בקרב נזכה אי"ה לתחית המתים, ויקום מקברו מרן הגר"ש רוזובסקי זצ"ל, אשר כולנו לומדים מפי תלמידיו

ותלמידי תלמידיו וכתביהם, והנה אם ישאלו אותנו ממי נרצה לשמוע שיעור, מרי' שמואל בעצמו או תלמידיו ותלמידי תלמידיו, הרי לא יעלה על הדעת להניח את הרב ולשמוע את התלמידים. וכאן הרי יכולים לשמוע את משה רבינו, ששמע בעצמו בהר סיני ובדאי יודע יותר מדויק מכל תלמידיו, אין בדבריו שום שינוי ממה שניתן בסיני והוא גדול הדור וגדול הדורות לא קם בישראל כמשה עוד, וכשמעדיפים ללמוד מפי תלמידיו לא בא עליהם מרע"ה בטענה על כך שמאבדים שיעור מגדול הדור, לא על כך שמרע"ה בעצמו שמע בסיני, רק ע"ז שמרע"ה נצטער עליה, היתכן.

אלא דעם כל הטענות שייך להסתדר, אבל כשמואסים בעמל התורה, מעדיפים חיים קלים, ומשם מגיעים לאיכה היתה לזונה ומשם לאיכה ישבה בדד.

דורינו ב"ה הוא דור משופע בבני תורה, אבל עמל התורה ירד פלאים, הכל קל, בהקש יד מגיעים לכל מה שמרן שר התורה ר' חיים קנייבסקי יודע....

מרן הגרש"ז אויערבך זצ"ל העיד על עצמו שאם לא הי' לומד כשהי' קשה לו - מעולם לא הי' יכול ללמוד, והעיד שבימי בחרותו מעולם לא אכל ארוחה אחת לשובע, והאמרי יושר תלמיד המהרי"ל כבר צווח על אותם שיושבים עם שלחנות מתעגלים עם הספרים סביבותיהם ואי"צ לקום מהמקום לקחת ספר.

מרן המשגיח הגר"י לוינשטיין זצ"ל אמר: מי שחי פשוט וקל - מת פשוט וקל, אם רואים גברא רבא זה רק ע"י עמל, כל ההתמודדויות שיש לנו מגדלים אותנו, וזו העבודה העיקרית להנצל מישבה בדד ולזכות לקריה נאמנה - ע"י עמל התורה.

והנה מציינו איכה רביעית, בקינות אומרים וקוננתי עליו איכה באיכה, הקינה הגדולה ביותר היא איכה, כמו שאמר מו"ר מרן המשגיח הגר"מ זצ"ל שלא מדברים עם אדם על מה שהוא אלא על מה שהי' יכול להיות, הנה מרן החזו"א זצ"ל כי באגרת שלא ידע תענוג מתענוגי הגוף מלבד שבירת הגוף ותאוותיו, נתאר לעצמינו שהי' מחליט לרחם קצת על גופו ולא להלאותו כ"כ, הי' יוצא פחות גברא רבא, רב שכונה, בעל מדות טובות וכו', בודאי הי' נחשב לאדם חשוב שעם כל קשיי גופו עובד כ"כ, וכשהי' מגיע לשמים היו מכניסים אותו לתוך תנור גדול: רצחת את החזו"א!, וזה הרי באמת כך, שהרי ראינו מה שיצא לבסוף.

וזה התביעה על כאו"א, לפעמים מגיע חצות היום של י' אב, גומרים עם האבילות וחוזר החיך לפנים, הרי למדנו טוב כל הזמן, אבל צריך גם לחשוב מה יכלנו לעשות יותר, ובפרט בדורינו, ידוע מה שחוזר תמיד מרן המשגיח הגר"ד יפה שליט"א (זצוק"ל) בשם מרן החזו"א זצוק"ל שכמעט כל בחור בדורינו הרי הוא בספק אחד מגדולי ישראל, ואלו דברים שרואים בחוש, בחורים שלא חשבו שיצא מהם משהו, אבל עמלו ויגעו ועלו ונתעלו.

וזה תביעה גם על הגדולים ביותר, והקינה הגדולה של ה"איכה", אדם הראשון שהי' מקצה העולם ועד קצהו והכהה

גלגל חמה ומלאכים צולין לו בשר, במדרגה הגבוהה ביותר ששייך, עד שביקשו מלאכים לומר לפניו קדוש, ולאחר כמה שעות בגן עדן ירד עד שבקש רחמים מיוחדים שלא יאכל הוא ובהמתו באבוס אחד והגיע לאיכה, וזה מה שנדרש מכאו"א, לנצל את כוחותיו הגדולים.

והנה אחז"ל (חגיגה ה, ב) ודמע תדמע ותרד עיני דמעה כי נשבה עדר ה', אמר ר' אלעזר ג' דמעות הללו למה, אחת על מקדש ראשון

ואחת על מקדש שני ואחת על ישראל שגלו ממקומן, ואיכא דאמרי אחת על ביטול תורה, בשלמא למי"ד על ישראל שגלו היינו דכתיב כי נשבה עדר ה', אלא למי"ד על ביטול תורה מאי כי נשבה עדר ה', כיון שגלו ישראל ממקומן אין לך ביטול תורה גדול מזה.

ויש להבין אף שיש ביטול תורה ע"י הגלות, אך מנין ידעו חז"ל שהדמעה היתה דווקא על חלק זה של הגלות, והביאור בזה, כמו שאמר מרן הגריש"א זצוק"ל על דברי רבן יוחנן בן זכאי, חז"ל (ברכות כח, ב) מספרים: 'כשחלה רבי יוחנן בן זכאי, נכנסו תלמידיו לבקרו, כיון שראה אותם התחיל לבכות, אמרו לו תלמידיו, נר ישראל, עמוד הימני, פשיט החזק, מפני מה אתה בוכה. אמר להם, אילו לפני מלך בשר ודם היו מוליכין אותי... אף על פי כן הייתי בוכה, ועכשיו שמוליכים אותי לפני מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא... ולא עוד, אלא שיש לפני שני דרכים, אחת של גן עדן ואחת של גיהנם, ואיני יודע באיזו מוליכים אותי, ולא אבכה'.

והנה אותו רבן יוחנן בן זכאי שאמרו עליו (סוכה כח, א) 'שלא הניח מקרא ומשנה, תלמוד, הלכות ואגדות, דקדוקי תורה ודקדוקי סופרים, קלים וחמורים וגזרות שוות, תקופות וגימטריאות, שיחת מלאכי השרת ושיחת שדים ושיחת דקלים, משלות כובסין, משלות שועלים דבר גדול ודבר קטן. דבר גדול, מעשה מרכבה, דבר קטן, היות דאביי ורבאי - ממה חשש? ומדוע רק כאשר נכנסו תלמידיו התחיל לבכות?'

אולם באותו רגע, כאשר ראה את תלמידיו, נזכר בדבר שקרה בחייו - כבר קרה שהכריזו פעם שרבן יוחנן בן זכאי מת - כאשר רצה ללכת ולהדבר עם אספסינוס קיסר (גיטין נו, א) ובאו כולם ללוותו, והוא שכב כמות מדומה, ורבי אליעזר מצד אחד ורבי יהושע מצד אחר, וכך עבר את הגבול. ומעשה זה עמד עכשיו לפניו כמו חי, שמע כל ההספדים, שמע מה שאמרו אחרים, ועכשיו הוא עומד עוד הפעם לשמוע. ואולם אז הוא הכריע על דבר גדול - בין בית המקדש ובין יבנה וחכמיה. והוא ויתר על המקדש, על הבית הגדול והקדוש שנקרא שמך עליו, שמשם יצאה רוח הקודש לכל ישראל, ועל ידי הצעתו כאילו החריבו - ובחר יותר ביבנה!

ואמנם יבנה לא כיחשה בו, הוא רואה את תלמידיו לפניו! אבל מי יודע אם הפסק היה נכון? ושני דרכים לפניו, אחת של גן עדן ואחת של גיהנום - אולי לא דברתי נכונה, ועל ידי נשרף הבית וגלה ישראל! (וכן מובא בעין אליהו בשם הגרי"א).

ואמרו שם בגמרא: 'בשעת פטירתו, אמר להם, פנו כלים מפני הטומאה, והכינו כסא לחזקיהו מלך יהודה שבא'.

התאושש רבן יוחנן בן זכאי, כאשר ראה שחזקה בא לקבל את פניו ולסייע על ידו, גם הוא עשה כך כאשר בא הנביא להוכיחו למה לא אמר שירה על מפלתו של סנחריב, ענה לו אותו המלך תשובה ניצחת, כאשר אמר הנביא 'זמרו לדי' כי גאות עשה'. אמר לו 'מודעת זאת בכל הארץ' - 'אמר חזקיהו תורה שאני עוסק בה מכפרת על השירה' (שה"ר ד, ג). אותו קרן התורה שפרח בימיו שבידקו מן ועד באר שבע ולא מצאו עם הארץ, מגבת ועד אנטיוכוס ולא מצאו תינוק ותינוקת, איש ואשה, שלא היו בקיאין בהלכות טומאה וטהרה' (סנהדרין צד, ב) - היא מכפרת על השירה. ועל כן הלך לו רבי יוחנן בן זכאי בנפש שקטה ושלוחה, כי יש לו תנא דמסייע.

ולכן הבינו חז"ל שהדמעה על הגלות היא על הביטול תורה שנגרם, כי ביטול תורה הרי הוא כחורבן ביהמ"ק ואולי קשה ממנו!!! וידוע שכשגגרו את ישיבת ואלאזין התבטאו ע"ז שזהו חורבן ביהמ"ק השלישי.

והנה אנו עומדים בפני בין הזמנים, שהיא הסכינא חריפא שחותכת את כל העליה של הזמן, כך זה בכל בין הזמנים וביותר בבין הזמנים של אב, וידוע הרי שתמיד השיעור הגדול הוא שיעור חז"א, ושיעור חז"א' בבין הזמנים הוא לישון שעה אחת נוספת למי שצריך ולאכול ביצה אחת נוספת... אך גם להשיעורים המחמירים יותר יש גבולות, ובודאי לא יעלה על הדעת להתעסק עם הטינופת והלכלוך של צימרים למיניהם, ובדידי הוה עובדא שנכנסתי למרן ראש הישיבה (שליט"א) זיע"א עם אברך יקר שביקרים, אשר הוא מתמיד גדול, ובני המשפחה מאד רצו שישע איתם לטיול באיזור שהיו שם בעיות בשמירת העינים. וא"ל מרן (שליט"א) זיע"א שלא ילך בשפ"א.

ויש דברים כשרים, יש ים כשר בלי פריצות, ידוע שמרן החז"א זצוק"ל אחז מנסיעה לים כיון שזה מאד מרגיע, אך גם בזה יש שיעור חז"א, כח' דקות במים וי"ב דקות ביבשה... בחוף ופחות... שזה מה שמוסיף לבריאות אך גם לשיעורים המקילים יותר אי"צ כ"כ עד שיהפוך לכושי עורו...

וכמו"כ יש את הענין של כיבוד אב ואם, השווה כבודם לכבוד המקום, ואף שאנו נתעלינו במשך הזמן, בני עליה של ארחות תורה, אך בבית צריך לנהוג כבן בין הבנים, בלי פטור של זקן ואינה לפי כבודו.

ושמעתי בענין זה עובדא מבני שהי' גר בסמיכות למרן הגי"ר אריה פינקל זצ"ל, וסיפר בני שראה פעם את הגרי"א יורד עם שקית זבל ביד, תיכף ומיד רץ לחטוף את השקית מידיו אך הגרי"א מנעו, אמר לו הרי אי"ז מכבוד התורה, והשיב הגרי"א, ראשית כמו שאתה רוצה לזכות במצוה כך אני רוצה לזכות במצוה, אך בנוסף לכך ברצוני ללמד את האברכים שאי"ז בושא להוריד את הזבל, כשיראו את אחד מהצוות של ישיבת מיר מוריד את הזבל בודאי גם הם לא יתביישו לנהוג כן.

וכמובן שאין לסווע לטיולים במקומות שההורים ידאגו על כך. וצריך לדעת שכל מי שהיום הוא בחור, עוד כמה שנים יהיה אבא, ובדברים האלה יש ריבית, ולא תמיד זה משתלם, והחכם עיניו בראשו.

ויש גם את הענין של היציאה מהישיבה, יש אמנם את היחידים שידאגו שכבר לפני תשעה באב לא ישאר מקומם ביהמ"ד, לא אליהם אני מדבר, אדרבה, מהם אבקש שגם בזמן אלול לא יחזרו... אך לכלל הציבור נאמר, שצורת היציאה לבין הזמנים היא להרגיש כמו שאמר מרן הגי"ר אייזיק שר זצוק"ל כי גרשוני מהסתפח בנחלת ה', גזירת הגירוש, לצאת עם דמעה על הפנים (ושמעתי שישנם כאלו), וכשם שדמעות של חורבן ביהמ"ק מצמיחים ביהמ"ק חדש, כך דמעות על היציאה מהזמן מצמיחים זמן אלול מוצלח, והרי כולנו רוצים זמן אלול מוצלח.

ננצל את הרגעים האחרונים של שבת חזון, נקבל ע"ע להרבות כבוד שמים, וזה ע"י שנקבל ע"ע לבא לתפילות ולסדרים בזמן. ויה"ר שיבנה ביהמ"ק במהרה בימינו ותן חלקנו בתורתך.
(מתוך שיחה שנמסרה במוצ"ש דברים - חזון תשע"ז)

לע"נ

מרת לטיפה בת לולו ע"ה

נלב"ע ז' מנחם אב

תנצב"ה

לע"נ

הרב עזיז בן לולו אציל ע"ה

נלב"ע י"ז מנחם אב

תנצב"ה

ניתן לשמוע את השיחה ביום שלישי בערב, ולאחמ"כ בשידור חוזר בקו השיחות שמספרו 074-740-3629

ע"מ שנוכל להמשיך בהפצת תורתו של מורינו המשגיח שליט"א, אנו זקוקים לעזרת הציבור

לתרומות והנצחות: 054-843-6282

לקבלת הגליון במייל: 4166058@gmail.com